

терміноелементів та їх перехрещенні. Асиметрія виявляється у синонімії, полісемії, омонімії.

Отже, багатозначність, синонімія, псевдосинонімія є небажаним явищем і суттєвим недоліком терміносистеми, адже в юриспруденції особливе значення має точність вираження думки. Позначення різних понять однаковим терміном потребує його додаткового тлумачення та є передумовою помилок у правозастосовній практиці.

Список використаних джерел

1. Волкотруб Г. Й. Стилїстика ділової мови. – К., 2007.
2. Красницька А. В. Юридичні документи: техніка складання, оформлення та редагування : Посібник. – 2-е вид., допов. і переробл. – К. : Парламентське вид-во, 2006. – 528 с.
3. Загнітко А. П. Українське ділове мовлення: професійне і непрофесійне спілкування. – Донецьк, 2004. – 480 с.
4. Плотницька І. М. Ділова українська мова у сфері державного управління / І. М. Плотницька. – К., 2000. – 192 с.

Лисенко Т. В., курсант навчально-наукового інституту № 3 Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: доцент кафедри юридичного документознавства Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент ***Красницька А. В.***

ПСИХОЛОГІЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ ІНШОМОВНОГО ПОХОДЖЕННЯ

Термінологічна лексика посідає значне місце у словниковому складі будь-якої розвинутої літературної мови. Безперервно поповнюючись новими одиницями, вона становить ту частину словника, розвиток якої відбувається найбільш інтенсивно. Психологічна термінологія належить до числа великих і складних терміносистем, яка формується й досі. На думку С.А. Федорець, зміни в суспільстві неодмінно відбуваються й у мові, оскільки вона як система динамічна швидко реагує на освоєння нових технологій, розвиток науки і техніки, розширення ділових контактів поповненням словника [1, с. 104]. Психологічна термінологія неоднорідна за своїм складом. Численну групу психологічних термінів становлять запозичення з інших мов.

А.В. Красницька вказує на те, що запозичення за своєю суттю є звичайним явищем. Українська мова сприйняла не одну хвилю таких слів. Проте, засвоюючи нові поняття, збагачуючи лексику оновленою термінологією, українська мова не втрачає своєї самобутності. Запозичені слова збагачують і вдосконалюють лексику будь-якої мови. У різні епохи розвитку українська мова засвоювала слова з інших мов. Контакти української мови з іншими слов'янськими і неслов'янськими мовами різнобічні й багаті. Іншомовна лексика потрапляє до словникового складу мови внаслідок політичних, військових, торговельних, науково-культурних контактів народу-носія з іншими народами. У випадку сумнівів у правомірності використання певного слова потрібно уточнити його значення за допомогою словника; визначити стильову приналежність (нейтральне, книжне, розмовне, просторічне); знати правила вживання полісемантичних, омонімічних, синонімічних, паронімічних слів. Уточнити значення слова можна за тлумачними словниками; розрізняти слова допомагають словники синонімів [2, с. 185–186].

Сучасна українська мова запозичила терміни психологічної сфери зі старослов'янської (*істота, істина*), німецької (*вундеркінд*), французької (*престиж, транс*), англійської (*стрес, тест*), італійської, санскриту та ін. мов. Проте значну частину сучасних психологічних термінів складають терміни латинського та грецького походження.

Зокрема, українська літературна мова успадкувала такі слова-терміни іншомовного походження психологічної сфери:

гендер – (англ. *gender* – «стать», від лат. *genus* – «рід») – соціально-біологічна характеристика, за допомогою якої люди дають визначення поняттям «чоловік» і «жінка» [4];

гомеостаз – (від грец. *Homoiōs* – подібний і *stasis* – нерухомість) – процес, за рахунок якого досягається відносна стабільність внутрішнього середовища організму [3];

гештальт – (від нім. *Gestalt* – форма, структура) – основне поняття гештальтпсихології, що виступає як одиниця аналізу свідомості і психіки, яка позначає цілісні, такі, що не зводяться до суми своїх частин, утворення свідомості [3];

ілюзії сприйняття – (від лат. *Illudere* – одурювати) – спотворення прийняття приватних ознак тих, або інших предметів [3];

інсайт – (від анг. *insight* – проникливість, проникнення в суть) – раптовий розсуд суті проблемної ситуації [3];

психодіагностика – (від. грец. *Psyche* – душити і *diagnosis* – розпізнавання, визначення) – технологічний процес постановки психологічного діапазону [3];

ригідність – (від. лат. *Rigidus* – жорсткий, твердий) – неготовність до змін програми дії відповідно до нових ситуаційних вимог [3];

темперамент – (від лат. *temperamentum* – належне співвідношення частин) – стійке об'єднання індивідуальних особливостей, пов'язаних із динамічними, а не змістовними аспектами діяльності [3];

тест – (від. англ. *test* – випробування, дослідження) – стандартизована процедура психологічного вимірювання, що служить завданню визначення вираженості у індивіда тих або інших психічних характеристик [3];

характер – (від грец. *character* – межа, ознака, прикмета, особливість) – індивідуальна, достатньо стійка система звичних способів поведінки людини в певних умовах [3].

Таким чином, важливу роль у становленні та розвитку психологічної термінології відігравали класичні мови (латинська та грецька), які стали джерелом формування назв основних понять у цій галузі. Проте запозичення з інших мов виправдані лише в тому випадку, коли слово іншомовного походження інтегрувалося в українську мову.

Список використаних джерел

1. Федорець С.А. Мовні новоутворення: запозичення чи засмічення / С.А. Федорець // Лінгвістичні дослідження. Зб. наук. праць. – Вип. 5. – Х. : ХДПУ, 2000. – С. 104–106.

2. Красницька А.В. Юридичні документи: техніка складання, оформлення та редагування : Посібник. – 2-е вид., допов. і переробл. – К. : Парламентське вид-во, 2006. – 528 с.

3. Кизименко Л.Д. та ін. Термінологічний словник з дисциплін психолого-педагогічного циклу : міні-гlossарій, 2002. – С. 10.

4. Термінологічний словник з курсу «Психологія сім'ї». Для студентів вищих навчальних закладів спеціальності «Психологія». – Івано-Франківськ, 2011. – Режим доступу : <http://194.44.152.155/elib/local/537.pdf>.